

Jaarverslag Collectief Noordwest Overijssel over het jaar 2017

Coöperatieve Agrarische Natuur Collectief Noordwest Overijssel UA

**Postbus 96
7950 Ab Staphorst**

Datum vastgesteld door bestuur: 10 april 2018

Bestuurszaken

In 2015 is het Collectief Noord West Overijssel gevormd en per 1 januari 2016 is het bestuur samengesteld. Het bestuur bestaat uit vijf leden, elke ANV en het LTO hebben een bestuurslid afgevaardigd. De voorzitter is J. van de Weerd, secretaris J.D. Alsema, penningmeester J. Vonder en de leden zijn J. Miedema en K. de Lange. Het bestuur heeft tien maal vergaderd op haar vaste vergaderplaats aan de Postweg (Koetuur).

De regionaal coördinator is Joachim van der Valk. Er is ook een provinciaal voorzittersoverleg ingesteld. Elke collectief in Overijssel heeft haar voorzitter afgevaardigd naar dit overleg. In dit overleg vindt overleg en afstemming plaats. Tevens wordt door dit overleg ook gesproken met vertegenwoordigers van het waterschap en de provincie.

In januari 2017 heeft overleg plaatsgevonden met de besturen van de inliggende ANV's over de rol en taken van de ANV's binnen het nieuwe stelsel ANLb.

Leden

Op 24 april 2017 zijn de huishoudelijke zaken op de ledenvergadering behandeld en heeft de voorzitter van Boeren Natuur de heer A. Datema een voordracht gehouden. Het ledenaantal op 31 december 2017 bedraagt 260.

Operationele werkstructuur

Het collectief werkt met veldcoördinatoren die ook verbonden zijn aan de ANV's. Zij sluiten contracten af met de deelnemers en voeren controles uit op het naleven van de beheervorschriften. Er zijn 6 veldcoördinatoren die werkzaamheden uitvoeren in opdracht van het collectief, te weten:

- Joop Beens
- Stefan van de Weg
- Ton Flier
- Benno Vaartjes
- Egbert Wever
- Henk van Leusen

De veldcoördinatoren worden aangestuurd door de regionaal coördinator (Joachim van der Valk).

Eind 2017 heeft het collectief afscheid genomen van Benno Vaartjes i.v.m. zijn verhuizing naar Frankrijk. In 2018 gaat het collectief op zoek naar een nieuwe coördinator in het werkgebied van de Kopse Agrarische Natuurvereniging.

Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer

Leefgebieden

Binnen het stelsel van agrarisch natuurbeheer wordt gewerkt met zogenaamde leefgebieden met elk hun specifieke doelsoorten. Het collectief richt zich met het beheer op het stimuleren van de leefomgeving en de populaties van deze doel(soort)en. In 2017 zette het collectief zich in op twee leefgebieden:

- Open grasland (weidevogels)
- Droge dooradering (amfibieën, landschap, steenuil en N2000)

Beheerjaar 2017

Na de start in 2016 heeft er een sterke toename aan beheer plaatsgevonden in beheerjaar 2017. De deelnemers hebben in 2017 de volgende oppervlakte beheerd voor de doelsoorten, verdeeld over de volgende leefgebieden:

Leefgebied	Oppervlakte beheer (ha)
Open grasland	1927
Droge dooradering	99

Meldingen

Nieuw in dit stelsel is ook dat er voor verschillende maatregelen meldingen aan RVO doorgegeven moeten worden. Dit betreft niet alleen meldingen voor het uitrijden van ruige mest op weidevogelpercelen, maar bijvoorbeeld ook het uitvoeren van groot onderhoud aan houtwallen en poelen. Na een stroeve start is het systeem in een later stadium zodanig ingericht dat de veldcoördinatoren de binnengekomen meldingen digitaal door konden geven. In totaal zijn er ruim 250 meldingen, vrijwel allemaal ruige mest, doorgegeven in 2017.

Gebiedsaanvraag 2018

De veldcoördinatoren zijn in 2017 veelvuldig de boer op geweest om het beheer voor 2018 uit te breiden ten opzichte van beheerjaar 2017. Dit heeft geleid tot de volgende gebiedsaanvraag voor beheerjaar 2018:

Leefgebied	Min. oppervlakte beheer (ha)	Max. oppervlakte beheer (ha)	Max. totaal jaarbedrag
Open grasland	2346	2698	€ 1.398.000
Droge dooradering	160	184	€ 321.500

Schouw en controle

Binnen leefgebied Open Grasland en leefgebied Droge Dooradering is ruim 10% van de beheereenheden geschouwd aan de hand van het schouwprotocol. Tijdens de schouw voldeed veruit het grootste gedeelte van de beheereenheden aan de gecontroleerde beheereisen en -voorschriften. Zo hebben de gecontroleerde deelnemers zich bijvoorbeeld goed aan de rustperiode gehouden en is het gemelde onderhoud aan landschapselementen correct uitgevoerd.

Er zijn echter enkele afwijkingen geconstateerd, vooral bij de plasdrassen. Hiervoor heeft het collectief sancties opgelegd. In 2018 zal extra aandacht besteedt worden aan het functioneren van de plasdrassen.

De NVWA heeft afgelopen jaar binnen het werkgebied van het collectief verschillende controles uitgevoerd, waarbij bijna 100 beheereenheden binnen Open Grasland gecontroleerd zijn alsmede ook 5 binnen Droge Dooradering. Hierbij zijn respectievelijk 6 en 0 afwijkingen geconstateerd. Enkele bedrijven hebben kortingen gekregen van het collectief vanwege afwijkingen bij controles.

Subsidies voor inrichtingsmaatregelen

Het collectief heeft, in nauwe samenwerking met de inliggende ANV's en coördinatoren, in 2016 een aanvraag gedaan voor POP3-subsidie om inrichtingsmaatregelen en de aanschaf van materiaal te bekostigen. Deze aanvraag is eind 2016 positief beschikt. Hier is in 2017 op grote schaal invulling aan

gegeven. Zo zijn o.a. plasdraspompen, kunstburchten en cameravallen aangeschaft en geplaatst en zijn plasdrassen aangelegd.

Daarnaast heeft het collectief in najaar 2017 een soortgelijke aanvraag ingediend binnen de provinciale subsidieregeling: Conditie voor soorten op orde. Hierbinnen zijn onder andere plasdraspompen, kunstburchten en uilenkasten aangevraagd. Deze aanvraag is in december 2017 positief beschikt. In de eerste helft van 2018 zal het materiaal aangeschaft en geplaatst worden.

Predatieonderzoek

In 2016 en 2017 heeft in drie gebieden (Staphorsterveld, Tolhuislanden en Lierderbroek) een lopend predatieonderzoek plaatsgevonden in samenwerking met vrijwilligers en Altenburg&Wymenga. In dit onderzoek is de mate van predatie in de nestfase onderzocht en zijn de predatoren in beeld gebracht met behulp van cameravallen. De resultaten zullen in 2018 gepresenteerd worden.

Windmolens

Het collectief heeft zich actief ingezet tegen de komst van windmolens in Tolhuislanden en polder Mastenbroek via een brief aan de gemeenteraad en het ondersteunen van ANV Tolhuislanden. Het heeft haar standpunt kenbaar gemaakt aan gemeenteraad Zwolle over negatieve gevolgen van het plaatsen van windmolens op weidevogels op de genoemde locaties.

N2000-opdracht

In 2017 heeft het collectief een betaalde opdracht uitgevoerd voor de provincie Overijssel in het kader van de ontwikkelopgave N2000. Hierbij zijn in twee deelgebieden in de Wieden enkele tientallen grondgebruikers en -eigenaren bezocht om de mogelijkheden voor invulling van de N2000-doelen (paapje en grote vuurvlied) te verkennen. Invulling via agrarisch natuurbeheer vormt hierbij een van de mogelijkheden waarvoor voor beheerjaar 2018 in totaal 26 hectare nieuw agrarisch natuurbeheer afgesloten is binnen N2000. De eindrapportage wordt begin 2018 afgerond en een vervolg voor 2018 wordt verkend.

(Foto 1: voorlichtingsbijeenkomst N2000 Wieden)

Werkbezoek Provincie

8 september 2017 heeft Gedeputeerde Hester Maij een werkbezoek gebracht aan de Overijsselse collectieven (Den Nul). Na een inleiding over het agrarisch beheer en collectieven in Overijssel zijn enkele beheereenheden en projecten in Salland bezocht.

De coördinatoren zijn op 24 mei een ochtend met Obe Brandsma en Esther Dielissen, beiden ambtenaren van de provincie, het veld in geweest voor een werkbezoek. Hierbij zijn onder andere enkele plasdrassen en een botanisch grasland bekeken samen met de betreffende deelnemers.

(Foto 2: werkbezoek provincie aan deelnemers plasdras in kievitgebied Eesveen)

Veenweidevisie

Provincie Overijssel en Waterschap Drents-Overijsselse Delta zijn in 2017 gestart met de voorbereiding voor het opstellen van een veenweidevisie voor drie deelgebieden: de Wieden-Weerribben, Mastenbroek/Kamperveen en Staphorsterveld. Het Collectief zat hierbij als gebiedspartij aan tafel, door waterschap en provincie uitgenodigd, om samen met andere gebiedspartners verder te spreken over de gevolgen van verdere inklinking van veen. We blijven het proces nauwgezet volgen.

Beheermonitoring

In samenwerking met verschillende weidevogelvrijwilligers(verenigingen) zijn ook in 2017 weer veel gebieden gemonitord volgens de BTS-methode. De BTS geeft een indicatie (goed, matig, onvoldoende) voor het aandeel aan gezinnen waar jongen vliegvlug zijn geworden. Er is veel variatie tussen de verschillende gebieden, maar door de band genomen lijkt de reproductie van grutto in de meeste gebieden niet voldoende te zijn geweest. Voor wulp lijkt de dalende trend sterker gezien de lage aantallen territoria en BTS van deze soort.

Het collectief hecht veel waarde aan een breed en georganiseerd netwerk aan vrijwilligers die zich inzetten voor de bescherming van weidevogels. Hiertoe heeft het collectief in 2017 een 2-daagse BTS-cursus voor (potentiele) vrijwilligers georganiseerd om de kennis van de vrijwilligers te vergroten, waarbij we hopen dat ze zich ook in de komende jaren willen inzetten voor het BTS-tellen van de verschillende telgebieden.

(Foto 3: BTS-cursus in Barsbekerbinnenpolder)

Externe audit

Op 22 september 2017 is het collectief door de landelijke certificeringscommissie gecontroleerd in de vorm van een externe audit. De audit is uitgevoerd op basis van het programma van eisen zoals dat is opgenomen in het kwaliteitshandboek van het collectief. Na een lange, intensieve sessie heeft de certificeringscommissie een positieve beoordeling afgegeven aan het collectief. Wel kwamen enkele aandachtspunten naar voren die het collectief direct opgepakt heeft. We bouwen in 2018 verder op de solide basis die in 2015 t/m 2017 gelegd is.

Communicatie

Communicatie wordt steeds belangrijker. Enerzijds om de deelnemers van informatie te voorzien die behulpzaam is bij de adequate uitvoering van het beheer. Anderzijds om ook mensen van buiten de mogelijkheid te geven mee te kijken in de werkzaamheden die het collectief uitvoeren. Voor de deelnemers wordt er periodiek een nieuwsbrief uitgebracht. In 2017 is deze één keer verschenen (december 2017). Daarnaast heeft het collectief in 2017 de website ge-update. In 2018 wordt de communicatie meer planmatig opgepakt aan de hand van een nog vast te stellen communicatieplan.